

Ontwerpbesluit Rottige Meenthe & Brandemeer

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Gelet op artikel 3, eerste lid, en artikel 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206);

Gelet op de Beschikking van de Commissie 2008/23/EG van 12 november 2007 op grond van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad, van een eerste bijgewerkte lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (PbEG L 12);

Gelet op artikel 10a van de Natuurbeschermingswet 1998;

BESLUIT:

Artikel 1

1. Als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206) wordt aangewezen: het op de bij dit besluit behorende kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam: **Rottige Meenthe & Brandemeer**.
2. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitattypen opgenomen in bijlage I van Richtlijn 92/43/EEG; prioritaire habitattypen zijn met een sterretje (*) aangeduid:
 - H3150 Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type *Magnopotamion* of *Hydrocharition*
 - H4010 Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix*
 - H6410 Grasland met *Molinia* op kalkhoudende, venige, of lemige kleibodem (*Molinion caeruleae*)
 - H7140 Overgangs- en trilveen
 - H7210 *Kalkhoudende moerassen met *Cladium mariscus* en soorten van het *Caricion davallianae*
 - H91D0 *Veenbossen
3. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in bijlage II van Richtlijn 92/43/EEG; prioritaire soorten zijn met een sterretje (*) aangeduid:
 - H1042 Gevlekte witsnuitlibel
 - H1060 Grote vuurvliinder
 - H1134 Bittervoorn
 - H1149 Kleine modderkruiper
 - H1318 Meervleermuis
 - H1903 Groenknolorchis

Artikel 2

1. Dit besluit gaat vergezeld van een Nota van toelichting inclusief bijlagen en een kaart die integraal deel uitmaken van dit besluit.
2. De in artikel 1 genoemde speciale beschermingszone vormt het Natura 2000-gebied **Rottige Meenthe & Brandemeer**, waarvan de instandhoudingsdoelstelling in de zin

van artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 is opgenomen in de Nota van toelichting.

3. De instandhoudingsdoelstelling, bedoeld in het tweede lid, heeft mede betrekking op de instandhouding van de volgende vogelsoorten:

A021 Roerdomp
A298 Grote karekiet

Artikel 3

1. De bekendmaking van dit besluit geschiedt in de Staatscourant.
2. Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking in de Staatscourant.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
w.g. G. Verburg

Dit ontwerpbesluit, de kaart en de Nota van toelichting worden gedurende zes weken ter inzage gelegd in de onderstaande vestigingen van de Directie Regionale Zaken van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit:

- Vestiging Noord: Cascadeplein 6, 9726 AD GRONINGEN;
- Vestiging Oost: Verzetslaan 30, 7411 HX DEVENTER;
- Vestiging West: Herman Gorterstraat 55, 3511 EW UTRECHT;
- Vestiging Zuid: Keizersgracht 5, 5611 GB EINDHOVEN.

De terinzagelegging vindt tevens plaats in de gemeentehuizen van de betreffende gemeente(n), in de kantoren van de waterschappen waaronder het gebied valt en in de provinciehuizen van de betreffende provincie(s). Het ontwerpbesluit kan ook worden ingezien op internet op het adres: <http://www.minInv.nl/natura2000> en het zal bovendien worden bekendgemaakt in dag-, nieuws- en huis-aan-huisbladen.

Een ieder kan een zienswijze binnen zes weken na de terinzagelegging van dit ontwerpbesluit schriftelijk of mondeling naar voren brengen. Schriftelijke zienswijzen kunt u indienen bij het Inspraakpunt, zoals aangegeven in de bekendmaking. Een mondelinge zienswijze kunt u naar voren brengen op de wijze zoals deze in de bekendmaking is aangegeven. U wordt verzocht een kaart bij te voegen indien de zienswijze betrekking heeft op bepaalde percelen. Beroep tegen het definitieve besluit kan alleen worden ingesteld door een belanghebbende die een zienswijze naar voren heeft gebracht.

Nota van toelichting van het Natura 2000-gebied Rottige Meenthe & Brandemeer inhoudende de aanwijzing als speciale beschermingszone in het kader van de Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna en hierna te noemen de Habitatrichtlijn

1. INLEIDING

Met dit besluit wordt het gebied Rottige Meenthe & Brandemeer aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn. Aan het gebied worden, als Natura 2000-gebied Rottige Meenthe & Brandemeer, instandhoudingsdoelstellingen toegekend.

In artikel 1 van het besluit staat de naam van het gebied en worden de habitattypen en soorten opgesomd, waarvoor het gebied is aangewezen.

In artikel 2 van het besluit wordt bepaald dat er voor het gebied een bepaalde instandhoudingsdoelstelling verwezenlijkt dient te worden. De term Natura 2000-gebied wordt gereserveerd voor het totaal van de aangewezen gebieden inclusief de daaraan toegekende instandhoudingsdoelstellingen. Deze doelstellingen hebben betrekking op de in artikel 1 opgesomde habitattypen en habitatsoorten. Daarbij worden tevens instandhoudingsdoelstellingen opgenomen voor complementaire doelen, zoals deze vermeld staan in artikel 2. De instandhoudingsdoelstellingen staan in deze Nota van toelichting.

Artikel 3 regelt de bekendmaking en de inwerkingtreding van dit besluit.

In hoofdstuk 2 van deze Nota van toelichting wordt de aanwijzing op grond van de Habitatrichtlijn kort toegelicht. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 een gebiedsbeschrijving gegeven en wordt ingegaan op eventuele grenswijzigingen die zijn doorgevoerd nadat het gebied bij de Europese Commissie is aangemeld. Tevens wordt in hoofdstuk 3 de bij dit besluit behorende kaart toegelicht.

In hoofdstuk 4 wordt een opsomming gegeven van habitattypen en soorten waaraan het gebied zijn betekenis ontleent. Eventueel doorgevoerde wijzigingen worden in bijlage B van een toelichting voorzien.

Een belangrijk onderdeel van de Nota van toelichting is de opsomming van de instandhoudingsdoelstellingen in hoofdstuk 5. Allereerst worden de algemene doelstellingen geformuleerd en vervolgens staan de instandhoudingsdoelstellingen van de in het gebied aanwezige habitattypen en soorten vermeld. Er wordt aangegeven in welke richting de instandhoudingsdoelstelling zich zal moeten ontwikkelen. Daarvoor worden de termen "behoud", "uitbreiding" of "verbetering" gebruikt. Voor een habitatype wordt de verdeling gemaakt in oppervlakte en kwaliteit, zodat de aanduiding van de instandhoudingsdoelstelling van een habitatype altijd in de vorm van "behoud" of "uitbreiding" van oppervlakte en van "behoud" of "verbetering" van kwaliteit wordt gegeven. Voor soorten is het leefgebied bepalend en geldt een verdeling in omvang en kwaliteit leefgebied. De aanduiding van de instandhoudingsdoelstelling van een soort is altijd in de vorm van "behoud" of "uitbreiding" van omvang leefgebied en van "behoud" of "verbetering" van kwaliteit van leefgebied.

Daarnaast zijn aan de Nota van toelichting twee bijlagen toegevoegd. Ook de bijlagen maken integraal onderdeel uit van het besluit. Bijlage A (voor zover van toepassing) laat zien welke terreindelen zijn vervallen of zijn toegevoegd als onderdeel van de speciale beschermingszone in de zin van de Vogelrichtlijn. Bijlage B omvat een nadere onderbouwing van de wijzigingen in Natura 2000-waarden waarvoor het gebied is aangewezen, van de kwalificatie als speciale beschermingszone in de zin van de Habitatrichtlijn en van de toedeling van de instandhoudingsdoelstellingen.

2. AANWIJZING HABITATRICHTLIJN

Door middel van dit besluit is het gebied Rottige Meenthe & Brandemeer aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn (verder aangeduid als "Habitatrichtlijngebied"). Het gebied is in mei 2003 aangemeld volgens de procedure zoals opgenomen in artikel 4 van deze richtlijn, waarna het gebied in december 2004 door de Europese Commissie onder de naam "Rottige Meenthe en Brandemeer" en onder nummer NL9803006 is geplaatst op de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio. Het gebied is onder meer aangewezen voor twee prioritaire habitattypen.

Dit Habitatrichtlijngebied wordt voortaan aangeduid als Natura 2000-gebied Rottige Meenthe & Brandemeer (landelijk gebiedsnummer 18). Natura 2000 is het samenhangende Europees ecologisch netwerk bestaande uit de gebieden aangewezen onder de Habitatrichtlijn en onder de Vogelrichtlijn. Dit netwerk moet de betrokken natuurlijke habitattypen, habitats van soorten en de leefgebieden van vogels in een gunstige staat van instandhouding behouden of, in voorkomend geval, herstellen. De instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 5) en eventuele wijziging van de begrenzing zijn in algemene zin nader toegelicht in het Natura 2000 doelendocument (2006)¹. Dit document geeft het beleidskader van de geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen weer en van de daarbij gehanteerde systematiek. Beschrijvingen van habitattypen en (vogel)soorten waarvoor doelen zijn vastgesteld, zijn opgenomen in het Natura 2000 profielendocument (2008)².

Het Natura 2000-gebied Rottige Meenthe & Brandemeer ligt in de provincie Fryslân en behoort tot het grondgebied van de gemeente Weststellingwerf.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEGRENZING

3.1 Gebiedsbeschrijving

De Rottige Meenthe & Brandemeer behoren tot het grootschalig laagveengebied, dat zich langs de flanken van het Drents Plateau uitstrekt van Midden-Friesland tot Noordwest-Overijssel. Vervening vond met name in de 18^e en 19^e eeuw plaats. De gebieden worden nu gekenmerkt door een vrij open poldergebied en uitgeveende petgaten. De gebieden liggen aan de benedenloop van de laaglandbeken Linde en Tjonger. Langs deze beken zijn in het veen kleilagen aanwezig. De graslanden bestaan voornamelijk uit vochtige typen van voedselrijke standplaatsen en overstromingsgraslanden. Lokaal liggen bij keileemopduikingen relictten van

¹ Ministerie van LNV (2006): Natura 2000 doelendocument. Duidelijkheid bieden, richting geven en ruimte laten. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.

² Ministerie van LNV (2008): Natura 2000 profielendocument. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.

schralere graslanden. Langs slootranden komen lokaal moerasheiden voor. Op kleine schaal zijn basenrijke laagveenmoeras en veenmosrietland aanwezig. Verder komen natte, goed ontwikkelde en verruigde elzenbossen en elzen-berkenbroekbossen en natte ruigten voor.

3.2 Landschappelijke context en kenmerken begrenzing

Rottige Meenthe & Brandemeer behoort tot het Natura 2000-landschap "Meren en Moerassen".

De ligging van de habitattypen en van de leefgebieden van de soorten (paragraaf 4.4) waarvoor het gebied is aangewezen, vormt het uitgangspunt voor de begrenzing van de Habitatrichtlijngebieden. Dit is inclusief terreindelen die van mindere kwaliteit zijn. Daarnaast omvat het begrensde gebied ook natuurwaarden die integraal onderdeel uitmaken van de ecosystemen waartoe de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten behoren, alsmede terreindelen die noodzakelijk worden geacht om de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten in stand te houden en te herstellen³.

Bij de keuze en de afbakening van de gebieden is geen rekening gehouden met andere vereisten dan die verband houden met de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna⁴.

3.3 Begrenzing en oppervlakte

De begrenzing van het Natura 2000-gebied Rottige Meenthe & Brandemeer is aangegeven op de bij de aanwijzing behorende kaart. Op hoofdlijnen betreft het deelgebied Rottige Meenthe het moeras- en graslandgebied dat globaal wordt begrensd door de Jonkers- of Helomavaart, het riviertje de Linde en het voetpad dat min of meer parallel loopt aan de Spangahoekweg en de Grindweg. Het deelgebied Brandemeer, dat door de Helomavaart is gescheiden van de Rottige Meenthe, is gelegen in de Polder Oldelamer ten westen van de weg Oude Maden (zuidelijk van de Tjongerweg).

Het Natura 2000-gebied (alleen Habitatrichtlijngebied) beslaat een oppervlakte van ongeveer 1.360 ha. Voor de exacte oppervlakte wordt verwezen naar de legenda van de bij dit besluit behorende kaart. Dit cijfer betreft de bruto-oppervlakte omdat bij de berekening geen rekening is gehouden met niet op de kaart, tekstueel uitgesloten delen (zie paragraaf 3.4).

De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied is op de kaart op enkele technische punten verbeterd:

- Bestaande bebouwing (inclusief erven en tuinen; reeds tekstueel geëxclaveerd) waar geen Natura 2000-waarden voorkomen, is waar mogelijk op grond van kadastrale of topografische lijnen ook op kaart buiten de begrenzing gebracht.
- De begrenzing is waar mogelijk gelegd langs topografisch herkenbare lijnen, zoals wegen, wateren, perceelscheidingen en bosranden.

Overige wijzigingen groter dan 1 ha worden toegelicht in de volgende alinea.

³ De begrenzingsmethodiek is verder uitgewerkt in het Gebiedendocument (2004).

⁴ Hof van Justitie EG, 7 november 2000, First Corporate Shipping, zaak C-371/98, punten 16 en 25.

De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) is verder als volgt aangepast:

- Jonkers- of Helomavaart langs het deelgebied Brandemeer is verwijderd (9 ha) omdat er geen relevante waarden voorkomen, en deze vaart (verder oostelijk) ook geen deel uitmaakt van het deelgebied Rottige Meenthe.
- Een tussen de Lindedijk en Linde gelegen boezemland is toegevoegd (ca. 2 ha, eigendom Staatsbosbeheer); de grens liep dwars door het boezemland.
- Randen van enkele percelen van Staatsbosbeheer langs de Grindweg, die reeds deel uitmaakten van het gebied, zijn toegevoegd (bestaande natuur, ca. 1,5 ha). Hierdoor ontstaat een logische begrenzing (Grindweg).

3.4 Toelichting bij de kaart en uitgesloten delen

De begrenzing van het Natura 2000-gebied is aangegeven op de bij de aanwijzing behorende kaart. Voor zover van toepassing is daarbij onderscheid gemaakt tussen de begrenzingen van Habitatrichtlijngebied, Vogelrichtlijngebied en (voormalige) natuurmonumenten. Daar waar de kaart en de Nota van toelichting, bijvoorbeeld om kaarttechnische redenen, niet overeenstemmen, is de tekst in deze paragraaf doorslaggevend. In voorkomende gevallen zijn op de kaart ook aangrenzende Natura 2000-gebieden aangegeven. Aan de indicatief aangeduide begrenzing van deze gebieden kunnen geen rechten worden ontleend (voor de begrenzing van deze gebieden wordt verwezen naar de kaarten van de betreffende aangewezen of aangemelde gebieden).

Voor de begrenzing van Natura 2000-gebieden geldt de volgende algemene exclaveringsformule: Bestaande bebouwing, erven, tuinen, verhardingen en hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in paragraaf 3.3 wordt afgeweken. Voor de gebruikte begrippen gelden de volgende definities (voor zover van toepassing in het onderhavige gebied):

- Bebouwing betreft één of meer gebouwen of bouwwerken geen gebouwen zijnde. Gebouw: elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt. Bouwwerk: elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, welke hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, of hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.
- Erven zijn de onmiddellijk aan een woning of ander gebouw gelegen, daarbij behorende en daarmee in gebruik zijnde terreinen.
- Tuinen zijn in de onmiddellijke nabijheid van een woning of ander gebouw gelegen intensief onderhouden terreinen, beplant met siergewassen en gazons of in gebruik als moestuin, die zich duidelijk onderscheiden van de omgeving. Tuinen zijn meestal besloten en omheind middels een afrastering, schutting, muur of haag, of (deels) omgeven door een sloot.
- Verhardingen kunnen bijvoorbeeld zijn: wegen, pleinen, parkeervoorzieningen, erfverhardingen en steenglooingen. Wegen betreffen alle voor het gemotoriseerd verkeer in gebruik zijnde kunstmatig verharde wegen met inbegrip van de daarin liggende bruggen en duikers en de tot die wegen behorende paden en bermen of zijkanten.
- Hoofdspoorwegen betreffen spoorlijnen die zijn opgenomen in het Besluit aanwijzing hoofdspoorwegen (Stb. 2004, nr. 722). Langs hoofdspoorwegen geldt artikel 20 van de Spoorwegwet.

Met betrekking tot het grensverloop langs de duinvoet geldt het volgende voor zover van toepassing in dit gebied: De zeewaartse grens van duingebieden loopt langs de duinvoet van het buitenduin. Bij duinaangroei verplaatst de grens zich zeewaarts, bij duinafslag landinwaarts met de duinvoet mee.

Conform artikel 15 van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken (Stb. 2004, 31) zal het definitieve aanwijzingsbesluit voor wat betreft de kadastrale percelen die geheel of gedeeltelijk binnen het aangewezen gebied zijn gelegen, in de kadastrale registratie als belemmerd worden ingeschreven. Kadastrale percelen die over een breedte van minder dan 5 meter overlappen met het aangewezen gebied worden geacht daarvan geen deel uit te maken. Dit betekent dat bij de definitieve aanwijzing aldaar de kadastrale lijn zal worden aangehouden. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de kadastrale lijn een betrouwbare grens vormt tussen verschillende terreintypen voortkomend uit verschillen in grondgebruik (bijvoorbeeld een wegberm langs een graslandperceel).

4. NATURA 2000-WAARDEN

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt allereerst een opsomming gegeven van de waarden waaraan het gebied zijn betekenis ontleent als Habitatrictlijngebied. Wat betreft de aanwijzing als Habitatrictlijngebied wordt in paragrafen 4.2.1 en 4.2.2 een lijst gegeven van de habitattypen (met vermelding van de aanwezige subtypen) en soorten waarvoor het gebied is aangewezen⁵. Paragraaf 4.2.3 vermeldt de vogelsoorten waarvoor in het gebied complementaire doelen zijn opgenomen. Op alle vermelde habitattypen en (vogel)soorten is een instandhoudingsdoelstelling van toepassing (zie hoofdstuk 5). In paragraaf 4.3 worden de selectiecriteria vermeld die op Habitatrictlijngebieden van toepassing zijn. Van elk habitatype en van elke soort waarvoor het gebied aan de selectiecriteria voldoet, wordt in bijlage B.2 een toelichting gegeven over de betekenis van het gebied in relatie met andere Habitatrictlijngebieden die aan de selectiecriteria voldoen. Tenslotte beschrijft paragraaf 4.4 de verspreiding van habitattypen en soorten binnen het gebied, ter onderbouwing van de gevolgde gebiedsbegrenzing van het Habitatrictlijngebied.

4.2 Natura 2000-waarden waarvoor het gebied is aangewezen

4.2.1 Habitatrictlijn: habitattypen (bijlage I⁶)

Het gebied is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitats opgenomen in bijlage I van de Habitatrictlijn, waarvoor het gebied een bijdrage levert aan de instandhouding op landelijk niveau. Ten behoeve van de nationale uitwerking van de Habitatrictlijn is een deel van de habitattypen verdeeld in subtypen, vanwege de zeer ruime variatie in fysieke omstandigheden en soortensamenstelling. De namen van de habitattypen en daarvan afgeleide subtypen zullen verder met hun verkorte namen worden aangeduid. Wijzigingen ten opzichte van de aanmelding als Habitatrictlijngebied (2003) zijn verklaard in bijlage B.1 van deze Nota van toelichting.

⁵ Prioritaire habitattypen en habitatrictlijn-soorten zijn in bijlagen I en II van de Habitatrictlijn en in dit besluit aangeduid met een sterretje (*).

⁶ Bijlagen I en II laatstelijk aangepast op 20 november 2006, Richtlijn 2006/105/EG, PbEG L 363, 20.12.2006, p. 368-405 (zie ook rectificatie PbEG L 80, 21.3.2007, p. 15).

- H3150** Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type *Magnopotamion* of *Hydrocharition*
Verkorte naam Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden
- H4010** Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix*
Verkorte naam Vochtige heiden
 betreft het subtype:
H4010B Vochtige heiden (*laagveengebieden*)
- H6410** Grasland met *Molinia* op kalkhoudende, venige, of lemige kleibodem
 (*Molinion caeruleae*)
Verkorte naam Blauwgraslanden
- H7140** Overgangs- en trilveen
Verkorte naam Overgangs- en trilvenen
 betreft de subtypen:
H7140A Overgangs- en trilvenen (*trilvenen*)
H7140B Overgangs- en trilvenen (*veenmosrietlanden*)
- H7210** *Kalkhoudende moerassen met *Cladium mariscus* en soorten van het *Caricion davallianae*
Verkorte naam Galigaanmoerassen
- H91D0** *Veenbossen
Verkorte naam Hoogveenbossen

4.2.2 Habitatrichtlijn: soorten (bijlage II⁶)

Het gebied is aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in bijlage II van de Habitatrichtlijn, waarvoor het gebied een wezenlijke functie in de levenscyclus vervult. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de instandhouding op landelijk niveau. Wijzigingen ten opzichte van de aanmelding als Habitatrichtlijngebied (2003) zijn verklaard in bijlage B.1 van deze Nota van toelichting.

- H1042** Gevlekte witsnuitlibel (*Leucorrhinia pectoralis*)
H1060 Grote vuurvliinder (*Lycaena dispar*)
H1134 Bittervoorn (*Rhodeus amarus*)
H1149 Kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*)
H1318 Meervleermuis (*Myotis dasycneme*)
H1903 Groenknolorchis (*Liparis loeselii*)

4.2.3 Vogelrichtlijn: vogelsoorten (bijlage I en artikel 4.2)

In het gebied zijn voor de volgende twee vogelsoorten complementaire doelstellingen opgenomen:

- A021** Roerdomp (*Botaurus stellaris*)
A298 Grote Karekiet (*Acrocephalus arundinaceus*)

4.3 Habitatrictlijn: waarden waarvoor het gebied aan de selectiecriteria voldoet

4.3.1 Habitattypen (bijlage I)

Voor niet-prioritaire habitattypen zijn in de eerste stap van het selectieproces in beginsel de “vijf belangrijkste gebieden” geselecteerd. Voor habitattypen welke verdeeld zijn in subtypen, geldt een aantal van “drie belangrijkste gebieden” per subtype. Voor prioritaire habitattypen⁵ geldt een aantal van “tien belangrijkste gebieden” en voor subtypen van prioritaire habitattypen een aantal van “vijf belangrijkste gebieden” per subtype. Verdeling in subtypen ten behoeve van de selectie is alleen toegepast indien de subtypen een verschillende verspreiding hebben en de beschikbare gegevens verdeling in subtypen toelaten. Voor enkele verspreid over het land voorkomende habitattypen, die in voldoende mate in gebieden zijn vertegenwoordigd welke voor andere waarden zijn opgenomen, zijn geen gebieden geselecteerd⁷. De betekenis van het gebied is afgemeten aan de aanwezige oppervlakte en zo nodig ook de representativiteit van het habitatype. In een tweede stap zijn eventueel nog extra gebieden toegevoegd met het oog op landelijke dekking, geografische spreiding en grensoverschrijding⁸. Voor elk habitatype waarvoor het gebied aan de selectiecriteria voldoet, is in bijlage B.2 een toelichting gegeven.

4.3.2 Soorten (bijlage II)

Voor niet-prioritaire soorten opgenomen in bijlage II van de Habitatrictlijn zijn in de eerste stap van het selectieproces in beginsel de “vijf belangrijkste gebieden” geselecteerd. Voor prioritaire soorten⁵ geldt een aantal van “tien belangrijkste gebieden”. Voor enkele verspreid over het land voorkomende soorten, die in voldoende mate in gebieden zijn vertegenwoordigd welke voor andere waarden zijn opgenomen, zijn geen gebieden geselecteerd⁹. De betekenis van het gebied is afgemeten aan de omvang van de aanwezige populatie. In een tweede stap zijn eventueel nog extra gebieden toegevoegd met het oog op landelijke dekking, geografische spreiding en grensoverschrijding⁸. Voor elke soort waarvoor het gebied aan de selectiecriteria voldoet, is in bijlage B.2 een toelichting gegeven.

4.4 Verspreiding habitattypen en soorten in het Habitatrictlijngebied

De begrenzing van het Habitatrictlijngebied Rottige Meenthe & Brandemeer is in het bijzonder bepaald aan de hand van de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen (zie verder paragraaf 3.2). De verspreiding van de betreffende habitattypen en soorten binnen het gebied wordt in deze paragraaf globaal beschreven ter onderbouwing van de gevolgde begrenzing. Het is niet bedoeld als een uitputtende beschrijving.

Het habitatype meren met krabbenscheer en fonteinkruiden (H3150) is aanwezig in ondiepe plassen en sloten in het centrale deel van de Rottige Meenthe aan weerszijden van de Kerkeweg en in de oostelijk daarvan gelegen petgaten ten zuiden van Nijetrijne. Ook in een aantal petgaten in het oosten van dit deelgebied is het aanwezig. Blauwgraslanden (H6410) zijn in kleine oppervlakte aanwezig ten oosten van Spanga. Rompgemeenschappen van het betreffende plantensociologische verbond (van biezeknoppen en pijpestrootje) zijn wel ruim aanwezig (ook in het aangrenzende deel van Brandemeer) maar deze worden alleen in een mozaïek van goed ontwikkelde

⁷ Habitattypen waarvoor geen gebieden zijn geselecteerd zijn: slijkgrasvelden (H1320) en ruigten en zomen, *moerasspirea* (H6430A) en ruigten en zomen, *droge bosranden* (H6430C).

⁸ De selectiecriteria zijn verder uitgewerkt in het Verantwoordingsdocument (2003).

⁹ Soorten waarvoor geen gebieden zijn geselecteerd zijn: zeepriek (H1095), elft (H1102), zalm (H1106), bittervoorn (H1134) en kleine modderkruiper (H1149). Voor de platte schijfhoren (H4056) zijn geen gebieden geselecteerd omdat de soort bij de uitbreiding van de EU in 2004 is toegevoegd aan bijlage II.

vormen tot dit habitatype gerekend. Galigaanmoeras (H7210) is beperkt tot enkele plekjes ten oosten van Spanga. In de Rottige Meenthe komen hoogveenbossen (H91D0) verspreid in het moerasgebied voor; aaneengesloten zijn deze berkenbroekbossen aanwezig in het noorden van dit deelgebied tussen Nijetrijne en de Oldelamerbrug. Overgangs- en trilvenen (H7140, subtypen A en B) komen weid verspreid in de laagveenmoerassen van het gebied voor. De grootste aaneengesloten oppervlakte is aanwezig ten zuiden van Nijetrijne, plaatselijk in mozaïek met plekken moerasheide (vochtige heiden, subtype laagveengebied; H4010B). In de trilvenen (H7140A) zijn ook de groeiplaatsen van de groenknolorchis (H1903) gelegen. Ook de verspreiding van de grote vuurvliinder (H1060), die zowel Rottige Meenthe als Brandemeer omvat, is gebonden aan de laagveenmoerassen. Concentraties van deze zeldzame vlindersoort zijn vooral aangetroffen ten zuiden van Nijetrijne en ten oosten van Munnekeburen. De gevlekte witsnuitlibel (H1042) is vooral aangetroffen in de omgeving van de Oldelamerbrug in Brandemeer en het noordelijk deel van de Rottige Meenthe. Bittervoorn (H1134), kleine modderkruiper (H1149) en meervleermuis (H1318, alleen voedselgebied) zijn gebonden aan ondiepe plassen en sloten verspreid over het gebied.

5. INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

5.1 Inleiding

Het ecologisch netwerk Natura 2000 moet de betrokken natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Onder het begrip "instandhouding" wordt een geheel aan maatregelen verstaan die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding. Ingevolge artikel 4, vierde lid, Habitatrictlijn worden bij aanwijzing als Habitatrictlijngebied "tevens de prioriteiten vast[gesteld] gelet op het belang van de gebieden voor het in een gunstige staat van instandhouding behouden of herstellen van een type natuurlijke habitat [...] of van een soort [...] alsmede voor de coherentie van Natura 2000 en gelet op de voor dat gebied bestaande dreiging van achteruitgang en vernietiging".

Deze bepaling is in artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 nader uitgewerkt. Op grond van dit artikel bestaat de verplichting om in een aanwijzing doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van leefgebieden van vogelsoorten dan wel doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van natuurlijke habitats of populaties van de in het wild levende dier- en plantensoorten op te nemen. Om die reden zijn voor elk Natura 2000-gebied instandhoudingsdoelstellingen ontwikkeld, waarbij per habitatype en per (vogel)soort is uitgegaan van landelijke doelen en de bijdrage die een gebied redelijkerwijs kan leveren voor het bereiken van een gunstige staat van instandhouding op landelijk niveau. Tevens is daarbij aangegeven welke habitattypen en/of (vogel)soorten ten koste mogen gaan van andere habitattypen en (vogel)soorten. Voor een beperkt aantal (vogel)soorten en habitattypen zijn op basis van artikel 10a, derde lid van de Natuurbeschermingswet 1998 "complementaire doelen" geformuleerd. Het betreft (vogel)soorten en habitattypen die onder druk staan en waarvoor Nederland in Europees verband een bijzondere verantwoordelijkheid heeft. Dit betekent dat aan een beperkt aantal Vogelrichtlijngebieden Habitatrictlijndoelen zijn toegekend (en andersom) en dat aan een beperkt aantal Habitatrictlijngebieden "ontwikkeldoelen" zijn toegekend. Met behulp van deze complementaire doelen is de realisering van de landelijke doelen beter gewaarborgd.

Deze doelen maken volwaardig deel uit van de aanwijzingsbesluiten. De betreffende waarden worden niet aangemeld bij de Europese Commissie. Voor de Natura 2000-gebieden zullen in beheerplannen instandhoudingsmaatregelen worden uitgewerkt die beantwoorden aan de gebiedsspecifieke ecologische vereisten van de betrokken natuurlijke habitats en (vogel)soorten.

Als verdere invulling van het stellen van prioriteiten zijn voor de acht onderscheiden Natura 2000-landschappen¹⁰ kernopgaven geformuleerd op grond van de daar voorkomende habitattypen en soorten, de landelijke betekenis van deze waarden binnen het betreffende landschap, de belangrijkste verbeteropgaven en de beïnvloedingsmogelijkheden. Per landschap omvatten ze de belangrijkste behoud- en herstelopgaven. De kernopgaven stellen prioriteiten ("richting geven") en geven overeenkomsten en verschillen tussen en binnen de gebieden aan. Zij hebben in het bijzonder betrekking op habitattypen en (vogel)soorten die sterk onder druk staan en/of waarvoor Nederland van groot of zeer groot belang is. De kernopgaven worden per Natura 2000-landschap behandeld en opgesomd in hoofdstuk 5 van het Natura 2000 doelendocument (2006). In bijlage B.3 van deze Nota van toelichting is een overzicht opgenomen van alle gebiedsdoelstellingen per habitatype en per (vogel)soort.

5.2 Algemene doelen

Behoud en indien van toepassing herstel van:

1. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
2. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrictlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
3. de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
4. de op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

5.3 Habitatrictlijn: habitattypen (bijlage I)

H3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Er is een relatief grote oppervlakte open water aanwezig dat behoort tot dit habitatype. In het gebied zijn goede mogelijkheden aanwezig voor uitbreiding van de oppervlakte en verbetering van de kwaliteit.

H4010 Vochtige heiden

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige heiden, *laagveengebied* (subtype B).

Toelichting Het habitatype vochtige heiden, *laagveengebied* (subtype B) komt in dit laagveengebied op kleine schaal voor in een matige kwaliteit. Het gebied biedt mogelijkheden voor enige uitbreiding van de oppervlakte en

¹⁰ Het Natura 2000-landschap van het gebied waarop dit besluit betrekking heeft staat vermeld in paragraaf 3.2 van deze Nota van toelichting.

verbetering van de kwaliteit van het subtype vanwege de grote oppervlakte veenmosrietlanden (H7140B).

H6410 Blauwgraslanden

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Het habitatype blauwgraslanden komt met kleine oppervlaktes op enkele plekken voor in de Rottige Meenthe. Er bestaan goede ontwikkelingspotenties voor het uitbreiden van oppervlakte en verbetering van de kwaliteit van het habitatype. De bestaande vegetatie is aanwezig in matige kwaliteit.

H7140 Overgangs- en trilvenen

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit overgangs- en trilvenen, *trilvenen* (subtype A) en behoud oppervlakte en kwaliteit overgangs- en trilvenen, *veenmosrietlanden* (subtype B).

Toelichting In Rottige Meenthe & Brandemeer is het subtype *trilvenen* (H7140A) over het algemeen in matig ontwikkelde vorm aanwezig. Over een kleine oppervlakte is het subtype *trilvenen* (H7140A) ook in goed ontwikkelde vorm aanwezig. Het subtype *veenmosrietlanden* (H7140B) is in goed ontwikkelde vorm aanwezig. Door natuurlijke successie kan zich hieruit het habitatype vochtige heiden, *laagveengebied* (H4010B) ontwikkelen. Voor behoud oppervlakte is een ontwikkeling van veenmosrietlanden uit rietlanden en jongere verlandingsstadia noodzakelijk.

H7210 *Galigaanmoerassen

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting In het gebied komt het habitatype galigaanmoerassen over een kleine oppervlakte in matig ontwikkelde vorm voor met weinig potentie voor herstel. Het type maakt onderdeel uit van de rietklasse en behoort tot de ruige galigaanvegetaties.

H91D0 *Hoogveenbossen

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Het habitatype hoogveenbossen is als een natuurlijke component in het landschapsmozaïek aanwezig. Het habitatype komt over een klein areaal voor en is van matige tot goede kwaliteit.

5.4 Habitatrichtlijn: soorten (bijlage II)

H1042 Gevlekte witsnuitlibel

Doel Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie tot een duurzame populatie van ten minste 1.000 volwassen individuen.

Toelichting De gevlekte witsnuitlibel heeft landelijk een zeer ongunstige staat van instandhouding door het tekort aan leefgebied en de landelijk te geringe populatiegrootte. Het gebied omvat een vrij groot deel van het potentiële leefgebied en biedt kansen voor toename van de populatie.

H1060 Grote vuurvliinder

Doel Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie tot een duurzame populatie van ten minste 1.000 volwassen individuen.

Toelichting De populatie grote vuurvliinders in dit gebied is één van de drie populaties in Nederland. Het gebied omvat een groot deel van het potentiële leefgebied.

H1134 Bittervoorn

Doel Behoud verspreiding, omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het gebied ligt binnen het hoofdverspreidingsgebied van de soort en is daarom van relatief groot belang voor de bittervoorn. De soort kan zich hier duurzaam handhaven in relatie met bittervoorns buiten het gebied.

H1149 Kleine modderkruiper

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Binnen de Rottige Meenthe & Brandemeer zijn verschillende waarnemingen van de kleine modderkruiper bekend. Het is aannemelijk dat de kleine modderkruiper op veel meer locaties binnen en buiten dit gebied voorkomt. De bijdrage van dit gebied in de verspreiding van de kleine modderkruiper is relatief gering. De soort komt in Nederland algemeen voor.

H1318 Meervleermuis

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het gebied fungeert als foerageergebied voor de meervleermuis; in de nabijheid van het gebied zijn kraamkolonies aanwezig. In de Wieden en Weerribben liggen meerdere verblijfplaatsen van meervleermuizen. In Kuinre ligt één van de belangrijkste hoofdverblijven van de metapopulatie in noordoost Overijssel en de Noordoostpolder.

H1903 Groenknolorchis

Doel Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit biotoop voor uitbreiding populatie.

Toelichting De groenknolorchis komt voor in een kleine populatie in trilvenen. Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit biotoop vallen samen met het doel voor uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit van het habitatype overgangs- en trilvenen, *trilvenen* (H7140A).

5.5 Complementaire doelen

De instandhoudingsdoelstellingen van het Habitatrichtlijngebied hebben mede betrekking op één of meer complementaire doelen die voor bepaalde habitattypen en/of (vogel)soorten zijn gesteld. Het betreft ten eerste vogelsoorten (bijlage I en andere trekvogelsoorten zoals bedoeld in artikel 4.2 van de Vogelrichtlijn) die in zeer ongunstige staat van instandhouding verkeren. Ten tweede gaat het om habitattypen en soorten (van bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn) met een zeer ongunstige staat van instandhouding en om habitattypen en soorten met een matig ongunstige staat van instandhouding en tevens een lage landelijke dekking en/of onvoldoende geografische spreiding.

De reden dat voor complementaire doelen is gekozen, is dat daarmee binnen het netwerk van Natura 2000 een bijdrage wordt geleverd aan de realisatie van de landelijke doelen voor de betreffende habitatype(n) en (vogel)soort(en). Voor een nadere uitleg wordt verwezen naar het Natura 2000 doelendocument (paragraaf 3.3). In dit geval gelden de volgende complementaire doelen:

5.5.1 Complementaire doelen: broedvogels

A021 Roerdomp

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 10 paren.

Toelichting In de jaren zeventig werden tot maximaal 15 paren geteld (1977). In de jaren tachtig en negentig waren de aantallen veel lager (0-5 paren). De achteruitgang is vermoedelijk mede een gevolg van een aantal strenge winters. In de periode 2000-2003 werden jaarlijks 6-9 paren roerdompen vastgesteld. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie op het niveau van de jaren zeventig gewenst. Het gebied kan onvoldoende draagkracht leveren voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Friese meren ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A298 Grote karekiet

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 5 paren.

Toelichting De grote karekiet is vrijwel verdwenen uit het Friese merengebied. De Rottige Meenthe is één van de laatste broedplaatsen in deze streek. In de periode 1999-2003 werden jaarlijks 0-6 paren vastgesteld. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding wordt landelijk herstel van de populatie nagestreefd. Gezien de potentie van het leefgebied kan het gebied bijdragen aan de landelijke instandhoudingdoelstelling. Het gebied kan onvoldoende draagkracht leveren voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Friese meren en Noordwest-Overijssel ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

Bijlage A is niet van toepassing op dit besluit.

Nadere onderbouwing van wijzigingen in Natura 2000-waarden waarvoor het gebied is aangewezen, van de selectie als Habitatrichtlijngebied en toewijzing van instandhoudingsdoelstellingen

1. Wijzigingen in habitattypen en soorten ten opzichte van aanmelding als Habitatrichtlijngebied (paragraaf 4.2.1 en 4.2.2)
2. Toepassing selectiecriteria Habitatrichtlijngebieden (paragraaf 4.3)
3. Toewijzing instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 5)

B.1. Wijzigingen in habitattypen en soorten ten opzichte van aanmelding als Habitatrichtlijngebied (paragraaf 4.2.1 en 4.2.2)

- In aanvulling op de aanmelding als Habitatrichtlijngebied (2003) is het gebied ook aangewezen voor het habitatype blauwgraslanden (H6410). Het habitatype is in kleine oppervlakten aanwezig in het deelgebied Rottige Meenthe met goede potenties voor uitbreiding van de oppervlakte en verbetering van de kwaliteit.
- In aanvulling op de aanmelding als Habitatrichtlijngebied (2003) is het gebied ook aangewezen voor de groenknolorchis (H1903). Deze soort komt voor in trilvenen (H7140A).

B.2. Toepassing selectiecriteria Habitatrichtlijngebieden (paragraaf 4.3)

H7210 *Galigaanmoerassen

Voor de aanmelding van Habitatrichtlijngebieden (2003) zijn voor het prioritaire habitatype galigaanmoerassen (H7210) de volgende tien gebieden geselecteerd: Weerter- en Budelerbergen & Ringselven (138)¹¹, Alde Feanen (013), Weerribben (034), Korenburgerveen (061), Rottige Meenthe & Brandemeer (018), Wieden (035), Botshol (083), Nieuwkoopse Plassen & de Haeck (103), Leenderbos, Grootte Heide & De Plateaux (136)¹² en Duinen en Lage Land Texel (002)¹³.

Met de huidige kennis worden de volgende tien gebieden als meest belangrijk beschouwd: Weerter- en Budelerbergen & Ringselven en Weerribben zijn veruit de belangrijkste gebieden voor dit prioritaire habitatype (respectievelijk 15-30% en 6-15% van de landelijke oppervlakte). Ook de gebieden op de 3^e tot en met 6^e plaats in de selectie, die elk 2-6% van de landelijke oppervlakte van dit habitat bevatten, leveren een aanzienlijke bijdrage: Duinen en Lage Land Texel, Korenburgerveen, Nieuwkoopse Plassen & De Haeck (103) en Kampina & Oisterwijkse Vennen (133). Door het sterk versnipperde voorkomen van galigaanmoerassen bevatten de laatste vier van de tien belangrijkste gebieden elk niet meer dan 2% van de landelijke oppervlakte: Botshol, Oostelijke Vechtplassen (095), Zwanenwater & Pettemerduinen (085) en Alde Feanen.

H91D0 *Hoogveenbossen

Voor het prioritaire habitatype hoogveenbossen zijn voor de aanmelding van Habitatrichtlijngebieden (2003) de volgende tien gebieden als belangrijkste gebieden geselecteerd: Alde Feanen (013), Witterveld (024), Weerribben (034), Buurserzand & Haaksbergerveen (053), Aamsveen (055), Korenburgerveen (061), Naardermeer (094), Oostelijke Vechtplassen (095), Leenderbos, Grootte Heide & De Plateaux (136)¹² en Maasduinen (145). Verder is toen als grensoverschrijdend gebied Wooldse Veen (064) toegevoegd. Op basis van nieuwe informatie blijkt Naardermeer verreweg het belangrijkste gebied te zijn vanwege de grootste oppervlakte van goede kwaliteit met bijzondere veenmossoorten. Andere

¹¹ Destijds bekend als Ringselven en Kruispeel. Dit gebied is samengevoegd met Weerterbos, waarmee de naam is veranderd in Weerter- en Budelerbergen & Ringselven (138).

¹² Destijds bekend als Grootte Heide – De Plateaux.

¹³ Destijds bekend als Duinen Texel, Waal en Burg, Dijkmanshuizen en de Bol.

gebieden met grote oppervlakten en goede kwaliteit zijn Weerribben, Alde Feanen en Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux. Tot de tien belangrijkste gebieden voor dit habitatype behoren verder Rottige Meenthe & Brandemeer (018), Wierdense Veld (043), Buurserzand & Haaksbergerveen (053), Korenburgerveen, Weerter- en Budelerbergen & Ringselven (138) en Maasduinen. De gebieden Aamsveen en Wooldse Veen kunnen worden toegevoegd als grensoverschrijdende gebieden. Witterveld kan nu niet meer tot de tien “belangrijkste” gebieden worden gerekend omdat het merendeel van het berkenbroek daar volgens de huidige opvattingen gerekend wordt tot de habitatypen actieve hoogvenen (H7110A) en herstellende hoogvenen (H7120). Verder is in de Oostelijke Vechtplassen een behoorlijke oppervlakte “veenmosrijk berken- en elzenbroekbos” aanwezig maar het is momenteel (2008) onbekend in hoeverre het ook om dit habitatype gaat.

H1060 Grote vuurvlinder

Het voorkomen van de grote vuurvlinder is slechts in drie gebieden bekend: Weerribben (034), Wieden (035) en Rottige Meenthe & Brandemeer (018). Ten tijde van de aanmelding van de Habitatrichtlijngebieden (2003) zijn deze drie gebieden voor de soort geselecteerd. De grootste populatie grote vuurvlinders bevindt zich in de Weerribben, waar meer dan de helft van de landelijke populatie te vinden is. In de Rottige Meenthe & Brandemeer is een kleine, maar redelijk gezonde populatie aanwezig. In de Wieden is de situatie vooralsnog wisselend. Buiten deze gebieden zijn, voor zover bekend, op dit moment geen populaties aanwezig.

B.3. Toewijzing instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 5)

De hier vermelde gebiedsdoelen van de Natura 2000-gebieden die buiten dit aanwijzingsbesluit vallen en waarvan de definitieve besluiten op het moment van vaststelling van het onderhavige besluit nog niet zijn vastgesteld, moeten worden beschouwd als “indicatieve” opgaven en kunnen nog aan verandering onderhevig zijn.

In dit onderdeel wordt voor iedere Natura 2000-waarde waarvoor het onderhavige gebied is aangewezen, inzichtelijk gemaakt hoe de landelijke doelstelling is uitgewerkt in de Natura 2000-gebieden. Onder iedere tabel wordt de landelijke staat van instandhouding van betreffende habitatype of (vogel)soort vermeld. Indien de landelijke doelstelling van de betreffende waarde afwijkt van wat kan worden verwacht uit de landelijke staat van instandhouding, is dit hier gemotiveerd. Ook is er een motivatie gegeven indien de gebiedsdoelstelling van het onderhavige gebied afwijkt van de landelijke doelstelling. De niet-broedvogelsoorten waarvoor zowel landelijk als in alle gebieden een behoudsopgave is gesteld zijn samengevat in één tabel. Regels in cursief betreffen complementaire doelen (zie Natura 2000 doelendocument, paragraaf 3.3). In de kolom “Populatie” wordt aangegeven of er sprake is van herstel dan wel uitbreiding (†).

B.3.1. Habitatrichtlijn: habitatypen

H3150 – Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden				
Landelijke doelstelling: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit				
N2k-nr	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Besluit
009	Groote Wielen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
010	Oudegaasterbrekken, Fluessen en ...	behoud	behoud	ontwerpbesluit
013	Alde Feanen	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
034	Weerribben	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
035	Wieden	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
036	Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
037	Olde Maten & Veerslootslanden	behoud	behoud	ontwerpbesluit

038	Uiterwaarden IJssel	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
038	<i>Uiterwaarden IJssel</i>	<i>uitbreiding</i>	<i>verbetering</i>	<i>ontwerpbesluit</i>
067	Gelderse Poort	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
071	Loevestein, Pompveld & Kornsche ...	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
074	Zwarte Meer	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
076	Veluwerandmeren	behoud	behoud	ontwerpbesluit
083	Botshol	behoud	behoud	ontwerpbesluit
094	Naardermeer	behoud	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
130	Langstraat	behoud	behoud	ontwerpbesluit

De landelijke staat van instandhouding van het habitatype meren met krabbenscheer en fonteinkruiden is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit beoordeeld als "matig ongunstig". De landelijke doelstelling sluit hierop aan. De doelstelling van Rottige Meenthe & Brandemeer sluit hierop aan.

H4010B – Vochtige heiden, laagveengebied				
Landelijke doelstelling: uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit ^a				
N2k-nr	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Besluit
013	Alde Feanen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
034	Weerribben	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
035	Wieden	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
090	Wormer- en Jisperveld & ...	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
091	Polder Westzaan	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld ...	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
094	Naardermeer	behoud	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit

(a) De uitbreiding oppervlakte vindt plaats met het oog op duurzaam behoud van vormen met een goede kwaliteit (verbetering van structuur en functie).

De landelijke staat van instandhouding van het habitatype vochtige heiden, laagveengebied (H4010B) is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit beoordeeld als "matig ongunstig". De landelijke doelstelling sluit alleen aan op het aspect oppervlakte. Uitbreiding van de oppervlakte wordt nodig geacht ter verbetering van structuur en functie. Verbetering van de kwaliteit komt met name vanuit de Alde Feanen (013) en Rottige Meenthe (018), dit wordt momenteel als voldoende beschouwd om de kwaliteit landelijk te herstellen. Uitbreiding en verbetering brengen naar verwachting geen extra beheersmaatregelen met zich mee bovenop de maatregelen die reeds nodig zijn voor de beoogde uitbreiding en verbetering van het habitatype overgangs- en trilvenen (H7140) waaruit vochtige heiden door successie kan ontstaan, en waarmee het in het algemeen verweven voorkomt.

H6410 – Blauwgraslanden				
Landelijke doelstelling: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit				
N2k-nr	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Besluit
006	Duinen Schiermonnikoog	uitbreiding	behoud	aanwijzingsbesluit
009	Groote Wielen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
013	Alde Feanen	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
015	Van Oordt's Mersken	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
016	Wijnjeterper Schar	behoud	verbetering	ontwerpbesluit

018	Rottige Meenthe & Brandemeer	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
021	Lieftingsbroek	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
025	Drentsche Aa-gebied	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
028	Elperstroomgebied	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
034	Weerribben	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
035	Wieden	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
037	Olde Maten & Veerslootslanden	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
041	Boetelerveld	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
045	Springendal & Dal van de Mosbeek	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
046	Bergvennen & Brecklenkampse Veld	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
047	Achter de Voort, Agelerbroek & ...	behoud	behoud	ontwerpbesluit
049	Dinkelland	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
051	Lonnekermeer	behoud	behoud	ontwerpbesluit
057	Veluwe	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
058	Landgoederen Brummen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
060	Stelkampsveld	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
061	Korenburgerveen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
062	Willinks Weust	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
065	Binnenveld	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
069	Bruuk	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
080	Groot Zandbrink	uitbreiding	verbetering	concept-ontwerp
083	Botshol	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
084	Duinen Den Helder – Callantsoog	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
087	Noordhollands Duinreservaat	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
094	Naardermeer	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
105	Zouweboezem	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
107	<i>Donkse Laagten</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	<i>ontwerpbesluit</i>
116	Kop van Schouwen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
130	Langstraat	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
131	Loonse en Drunense Duinen & ...	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
132	Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche ...	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
133	Kampina & Oisterwijkse Vennen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit

De landelijke staat van instandhouding van het habitatype blauwgrasland is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit beoordeeld als "zeer ongunstig"¹⁴. De landelijke doelstelling sluit hierop aan. De doelstelling van Rottige Meenthe & Brandemeer sluit hierop aan.

H7140A – Overgangs- en trilvenen, <i>trilvenen</i>				
Landelijke doelstelling: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit				
N2k-nr	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Besluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
019	<i>Leekstermeergebied</i>	<i>uitbreiding</i>	<i>verbetering</i>	<i>ontwerpbesluit</i>
025	Drentsche Aa-gebied	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
034	Weerribben	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
035	Wieden	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
039	Vecht- en Beneden-Reggegebied	behoud	behoud	ontwerpbesluit
045	Springendal & Dal van de Mosbeek	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
048	Lemselermaten	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit

¹⁴ De staat van instandhouding van het aspect oppervlakte is gewijzigd van "matig ongunstig" in "zeer ongunstig" (aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebied Duinen Schiermonnikoog, Stcrt. 2009, 38).

065	Binnenveld	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
072	IJsselmeer	behoud	behoud	ontwerpbesluit
094	Naardermeer	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
130	Langstraat	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit

De landelijke staat van instandhouding van het habitatype overgangs- en trilvenen, *trilvenen* (subtype A) is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit beoordeeld als "zeer ongunstig"¹⁵. De landelijke doelstelling sluit hierop aan. De doelstelling van het gebied Rottige Meenthe & Brandemeer sluit aan bij de landelijke doelstelling.

H7140B – Overgangs- en trilvenen, veenmosrietlanden				
Landelijke doelstelling: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit				
N2k-nr	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Besluit
013	Alde Feanen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	behoud	behoud	ontwerpbesluit
025	Drentsche Aa-gebied	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
034	Weerribben	behoud	behoud	ontwerpbesluit
035	Wieden	behoud	behoud	ontwerpbesluit
037	Olde Maten & Veerslootslanden	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
083	Botshol	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
089	Eilandspolder	behoud	behoud	ontwerpbesluit
090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	behoud	behoud	ontwerpbesluit
091	Polder Westzaan	behoud	behoud	ontwerpbesluit
092	Ijperveld, Varkensland, Oostzanerveld ...	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
118	Oosterschelde	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
130	Langstraat	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit

De landelijke staat van instandhouding van het habitatype overgangs- en trilvenen, *veenmosrietlanden* (subtype B) is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit beoordeeld als "matig ongunstig". De landelijke doelstelling sluit hierop aan. De doelstelling van het gebied Rottige Meenthe & Brandemeer wijkt af van de landelijke doelstelling. Uitbreiding van de oppervlakte of verbetering van de kwaliteit wordt in dit gebied niet realistisch geacht gezien de geringe potentie voor herstel van de benodigde kalkrijke kwel.

H7210 – *Galigaanmoerassen				
Landelijke doelstelling: behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit				
N2k-nr	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Besluit
002	Duinen en Lage Land Texel	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
013	Alde Feanen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	behoud	behoud	ontwerpbesluit
034	Weerribben	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
035	Wieden	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
059	Teeselinkven	behoud	behoud	ontwerpbesluit
061	Korenburgerveen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
083	Botshol	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit

¹⁵ De beschreven staat van instandhouding wijkt af van de staat van instandhouding zoals gegeven in het Natura 2000 doelendocument (2006). Zie het Natura 2000 profielendocument (2008) voor een nadere uitleg.

085	Zwanenwater & Pettemerduinen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
087	Noordhollands Duinreservaat	behoud	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	behoud	behoud	ontwerpbesluit
130	Langstraat	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
133	Kampina & Oisterwijkse Vennen	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
136	Leenderbos, Grootte Heide & De Plateaux	behoud	behoud	ontwerpbesluit
138	Weerter- en Budelerbergen & ...	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
142	Sint Jansberg	behoud	behoud	ontwerpbesluit

De landelijke staat van instandhouding van het habitatype galigaanmoerassen is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit beoordeeld als "matig ongunstig". De landelijke kwaliteitsdoelstelling sluit hierop aan. Ondanks dat ook de staat van instandhouding op het aspect oppervlakte matig ongunstig is, geldt voor de oppervlakte landelijk een behoudsdoelstelling. De reden hiervoor is dat het landschapsecologisch nauwelijks uitvoerbaar is om de aanwezige oppervlakten uit te breiden. De doelstelling van het gebied Rottige Meenthe & Brandemeer wijkt op het aspect kwaliteit af van de landelijke doelstelling, omdat er geen potentie is voor verbetering van de kwaliteit in dit gebied.

H91D0 – *Hoogveenbossen				
Landelijke doelstelling: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit				
N2k-nr	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Besluit
013	Alde Feanen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	behoud	behoud	ontwerpbesluit
024	Witterveld	behoud	behoud	ontwerpbesluit
025	Drentsche Aa-gebied	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
034	Weerribben	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
035	Wieden	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
040	Engbertsdijkvenen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
053	Buurserzand & Haaksbergerveen	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
054	Witte Veen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
055	Aamsveen	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
061	Korenburgerveen	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
064	Wooldse Veen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld ...	behoud	behoud	ontwerpbesluit
094	Naardermeer	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	behoud	behoud	ontwerpbesluit
136	Leenderbos, Grootte Heide & De Plateaux	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
138	Weerter- en Budelerbergen & ...	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
145	Maasduinen	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
149	Meinweg	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
150	Roerdal	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
155	Brunsummerheide	behoud	verbetering	ontwerpbesluit

De landelijke staat van instandhouding van het habitatype hoogveenbossen is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit beoordeeld als "matig ongunstig". De landelijke doelstelling sluit hierop aan. De doelstelling van het gebied Rottige Meenthe & Brandemeer wijkt af van de landelijke doelstelling. In het gebied zijn hiervoor, in verband met hydrologie, weinig mogelijkheden.

B.3.2. Habitatrictlijn: soorten

H1042 – Gevlekte witsnuitlibel					
Landelijke doelstelling: uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied ten behoeve van uitbreiding populatie					
N2k-nr	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Doel populatie	Besluit
013	Alde Feanen	uitbreiding	verbetering	vestiging	ontwerpbesluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
034	Weerribben	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
035	Wieden	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
051	Lonnekermeer	behoud	behoud	uitbreiding	ontwerpbesluit
057	Veluwe	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
059	Teeselinkven	behoud	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
087	Noordhollands Duinreservaat	uitbreiding	verbetering	vestiging	ontwerpbesluit
088	Kennemerland-Zuid	uitbreiding	verbetering	vestiging	ontwerpbesluit
094	Naardermeer	uitbreiding	verbetering	vestiging	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
097	Meijendel & Berkheide	uitbreiding	verbetering	vestiging	ontwerpbesluit
133	Kampina & Oisterwijkse Vennen	uitbreiding	verbetering	vestiging	ontwerpbesluit
136	Leenderbos, Grote Heide & De Plateaux	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit

De landelijke staat van instandhouding van de gevlekte witsnuitlibel is op de aspecten populatie en leefgebied beoordeeld als respectievelijk “zeer ongunstig” en “matig ongunstig”. De landelijke doelstelling sluit hierop aan. De doelstelling voor het gebied Rottige Meenthe & Brandemeer sluit aan bij de landelijke doelstelling.

H1060 – Grote vuurvliinder					
Landelijke doelstelling: uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied ten behoeve van uitbreiding populatie					
N2k-nr	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Doel populatie	Besluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
034	Weerribben	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
035	Wieden	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit

De landelijke staat van instandhouding van de grote vuurvliinder is op de aspecten populatie en leefgebied beoordeeld als “zeer ongunstig”. De landelijke doelstelling sluit hierop aan. De doelstelling voor Rottige Meenthe & Brandemeer sluit aan bij de landelijke doelstelling.

H1134 – Bittervoorn					
Landelijke doelstelling: behoud omvang en behoud kwaliteit leefgebied ten behoeve van behoud populatie					
N2k-nr	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Doel populatie	Besluit
009	Groote Wielen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
010	Oudegaasterbrekken, Fluessen en ...	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
013	Alde Feanen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
025	Drentsche Aa-gebied	behoud ^a	behoud	behoud	ontwerpbesluit
034	Weerribben	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
035	Wieden	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
036	Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
037	Olde Maten & Veerslootslanden	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit

038	Uiterwaarden IJssel	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
039	Vecht- en Beneden-Reggegebied	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
056	<i>Arkemheen</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	<i>ontwerpbesluit</i>
067	Gelderse Poort	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
070	Lingegebied & Diefdijk-Zuid	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
071	Loevestein, Pompveld & Kornsche ...	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
083	Botshol	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
089	Eilandspolder	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
091	Polder Westzaan	behoud ^b	behoud	behoud	ontwerpbesluit
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld ...	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
094	Naardermeer	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
104	Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
105	Zouweboezem	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
109	Haringvliet	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
112	Biesbosch	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
136	Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
150	Roerdal	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit

(a) Enige achteruitgang in omvang leefgebied ten gunste van habitattypen beken en rivieren met waterplanten, *waterranonkels* (H3260A), is toegestaan¹⁶.

(b) Enige achteruitgang in omvang leefgebied ten gunste van habitattypen schorren en zilte graslanden (H1330) of ruigten en zomen (H6430) is toegestaan¹⁶.

De landelijke staat van instandhouding van de bittervoorn is op het aspect leefgebied beoordeeld als "gunstig". De landelijke doelstelling sluit hierop aan.

De doelstelling van het gebied Rottige Meenthe & Brandemeer sluit aan bij de landelijke doelstelling.

H1149 – Kleine modderkruiper					
Landelijke doelstelling: behoud omvang en behoud kwaliteit leefgebied ten behoeve van behoud populatie					
N2k-nr	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Doel populatie	Besluit
013	Alde Feanen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
015	Van Oordt's Mersken	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
016	Wijnjeterper Schar	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
025	Drentsche Aa-gebied	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
034	Weerribben	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
035	Wieden	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
036	Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
037	Olde Maten & Veerslootslanden	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
038	Uiterwaarden IJssel	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
039	Vecht- en Beneden-Reggegebied	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
045	Springendal & Dal van de Mosbeek	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
067	Gelderse Poort	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
070	Lingegebied & Diefdijk-Zuid	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
071	Loevestein, Pompveld & Kornsche ...	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
074	Zwarte Meer	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit

¹⁶ Nadere toelichting over de "ten gunste formulering" wordt gegeven in het Natura 2000 doelendocument (2006), p. 35/37.

076	Veluwerandmeren	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
083	Botshol	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
089	Eilandspolder	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
091	Polder Westzaan	behoud ^a	behoud	behoud	ontwerpbesluit
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld ...	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
094	Naardermeer	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
104	Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
105	Zouweboezem	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
112	Biesbosch	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
130	Langstraat	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
132	Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche ...	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
133	Kampina & Oisterwijkse Vennen	behoud ^b	behoud	behoud	ontwerpbesluit
135	Kempenland-West	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
138	Weerter- en Budelerbergen & Ringselven	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
141	Oeffelter Meent	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit

(a) Enige achteruitgang in omvang leefgebied ten gunste van habitattypen schorren en zilte graslanden (H1330) of ruigten en zomen (H6430) is toegestaan¹⁶.

(b) Enige achteruitgang in omvang leefgebied ten gunste van habitatype blauwgraslanden (H6410) is toegestaan¹⁶.

De landelijke staat van instandhouding van de kleine modderkruiper is op het aspect leefgebied beoordeeld als "gunstig". De landelijke doelstelling sluit hierop aan. De doelstelling van Rottige Meenthe & Brandemeer sluit aan bij de landelijke doelstelling.

H1318 – Meervleermuis (zomer)					
Landelijke doelstelling: behoud omvang en behoud kwaliteit leefgebied ten behoeve van behoud populatie					
N2k-nr	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Doel populatie	Besluit
009	Groote Wielen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
010	Oudegaasterbrekken, Fluessen ...	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
012	<i>Sneekermeergebied</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	<i>ontwerpbesluit</i>
013	Alde Feanen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
034	Weerribben	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
035	Wieden	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
039	Vecht- en Beneden-Reggegebied	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
067	Gelderse Poort	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
072	Ijsselmeer	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
072	<i>Ijsselmeer</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	<i>ontwerpbesluit</i>
073	Markermeer & IJmeer	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
073	<i>Markermeer & IJmeer</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	<i>ontwerpbesluit</i>
074	Zwarte Meer	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
076	Veluwerandmeren	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
083	Botshol	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
091	Polder Westzaan	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld ...	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
093	<i>Polder Zeevang</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	<i>ontwerpbesluit</i>
094	Naardermeer	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit

103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
112	Biesbosch	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit

De landelijke staat van instandhouding van de meervleermuis is op de aspecten populatie en leefgebied beoordeeld als "gunstig"¹⁷. De landelijke instandhoudingdoelstelling sluit hierop aan en is gericht op behoud van de kraamkolonies en van hun rust- en foerageergebieden. De doelstelling van Rottige Meenthe & Brandemeer sluit hierop aan.

H1903 – Groenknolorchis					
Landelijke doelstelling: uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit biotoop ten behoeve van uitbreiding populatie					
N2k-nr	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Doel populatie	Besluit
002	Duinen en Lage Land Texel	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
003	Duinen Vlieland	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
004	Duinen Terschelling	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
005	Duinen Ameland	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	aanwijzingsbesluit
006	Duinen Schiermonnikoog	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
034	Weerribben	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
035	Wieden	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
072	IJsselmeer	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
088	Kennemerland-Zuid	behoud	behoud	uitbreiding	ontwerpbesluit
094	Naardermeer	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
100	Voornes Duin	uitbreiding	behoud	uitbreiding	aanwijzingsbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
115	Grevelingen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
116	Kop van Schouwen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
122	Westerschelde & Saeftinghe	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit

De landelijke staat van instandhouding van de groenknolorchis is op de aspecten populatie en leefgebied beoordeeld als "matig ongunstig"¹⁸. De landelijke doelstelling sluit hierop aan. De gebiedsdoelstelling in Rottige Meenthe & Brandemeer sluit aan bij de landelijke opgave.

B.3.3. Vogelrichtlijn: broedvogels

A021 – Roerdomp					
Landelijke doelstelling: uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie					
N2k-nr	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Populatie	Besluit
002	Duinen en Lage Land Texel	behoud	behoud	5	aanwijzingsbesluit
005	Duinen Ameland	behoud	behoud	2	aanwijzingsbesluit
006	Duinen Schiermonnikoog	behoud	behoud	3 (↑)	aanwijzingsbesluit
008	Lauwersmeer	behoud	behoud	10	ontwerpbesluit
013	Alde Feanen	behoud	behoud	4	ontwerpbesluit
014	Deelen	behoud	behoud	5 (↑)	ontwerpbesluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	uitbreiding	verbetering	10 (-)	ontwerpbesluit

¹⁷ De staat van instandhouding wijkt af van de staat van instandhouding zoals gegeven in het Natura 2000 doelendocument (zie Natura 2000 profielendocument 2008 voor nadere uitleg).

¹⁸ De staat van instandhouding van het aspect populatie is gewijzigd van "zeer ongunstig" in "matig ongunstig" (aanwijzingsbesluiten Natura 2000-gebieden Duinen en Lage Land Texel, Duinen Vlieland, Duinen Terschelling, Duinen Ameland en Duinen Schiermonnikoog, Stcr. 2009, 38).

020	Zuidlaardermeergebied	behoud	behoud	5 (↑)	ontwerpbesluit
034	Weerribben	uitbreiding	verbetering	10 (↑)	ontwerpbesluit
035	Wieden	behoud	behoud	30 (↑)	ontwerpbesluit
036	Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht	uitbreiding	verbetering	1	ontwerpbesluit
067	Gelderse Poort	uitbreiding	verbetering	20 (↑)	ontwerpbesluit
072	IJsselmeer	uitbreiding	verbetering	10 (↑)	ontwerpbesluit
074	Zwarte Meer	uitbreiding	verbetering	6 (↑)	ontwerpbesluit
075	Ketelmeer & Vossemeer	uitbreiding	verbetering	5 (↑)	ontwerpbesluit
076	Veluwerandmeren	uitbreiding	verbetering	5 (↑)	ontwerpbesluit
078	Oostvaardersplassen	behoud	behoud	40	ontwerpbesluit
085	Zwanenwater & Pettemerduinen	behoud	behoud	2 (↑)	ontwerpbesluit
090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	behoud	behoud	10	ontwerpbesluit
091	<i>Polder Westzaan</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	<i>10</i>	<i>ontwerpbesluit</i>
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld ...	behoud	behoud	15	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	uitbreiding	verbetering	5 (↑)	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	uitbreiding	verbetering	6 (↑)	ontwerpbesluit
105	Zouweboezem	uitbreiding	verbetering	5 (↑)	ontwerpbesluit
112	Biesbosch	uitbreiding	verbetering	10 (↑)	<i>ontwerpbesluit</i>
137	<i>Strabrechtse Heide & Beuven</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	<i>5</i>	<i>ontwerpbesluit</i>

De landelijke staat van instandhouding van de roerdomp is op de aspecten populatie en leefgebied als "zeer ongunstig" beoordeeld. De landelijke doelstelling sluit hierop aan. De doelstelling voor Rottige Meenthe & Brandemeer sluit aan bij de landelijke doelstelling.

A298 – Grote karekiet					
Landelijke doelstelling: uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor herstel populatie					
N2k-nr	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Populatie	Besluit
014	Deelen	behoud	behoud	5 (↑)	ontwerpbesluit
018	<i>Rottige Meenthe & Brandemeer</i>	<i>uitbreiding</i>	<i>verbetering</i>	<i>5 (-)</i>	<i>ontwerpbesluit</i>
034	Weerribben	uitbreiding	verbetering	20 (↑)	ontwerpbesluit
035	Wieden	uitbreiding	verbetering	20 (↑)	ontwerpbesluit
036	Uiterwaarden Zwarte Water Vecht	uitbreiding	verbetering	2 (↑)	ontwerpbesluit
067	Gelderse Poort	uitbreiding	verbetering	40 (↑)	ontwerpbesluit
074	Zwarte Meer	uitbreiding	verbetering	40 (↑)	ontwerpbesluit
075	Ketelmeer & Vossemeer	uitbreiding	verbetering	40 (↑)	ontwerpbesluit
076	Veluwerandmeren	uitbreiding	verbetering	30 (↑)	ontwerpbesluit
078	Oostvaardersplassen	behoud	behoud	3 (↑)	ontwerpbesluit
094	Naardermeer	uitbreiding	verbetering	10 (↑)	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	50	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	uitbreiding	verbetering	5 (↑)	ontwerpbesluit

De landelijke staat van instandhouding van de grote karekiet is op de aspecten populatie en leefgebied beoordeeld als "zeer ongunstig". De landelijke doelstelling sluit hierop aan. De doelstelling van Rottige Meenthe & Brandemeer sluit aan bij de landelijke doelstelling.